

Simon Krisztián: A Moodle és a Teams együttesen remekül támogatják az online és a blended oktatási megoldásokat is. A Moodle a számos beépített lehetőségével és h5p bővíthetőségével tökéletesen alkalmas az aszinkron tanulás támogatására. A hallgatók így saját tempóban tudják elvégezni a megosztott feladatokat, amikre könnyen visszajelzést adhat az oktató. A Teams pedig a szinkron tanulás, valamint a projekt-alapú megközelítést teszi lehetővé, hagyományos tanórai kereteken belül.

Egy példa a fenti gyakorlatból: Moodle-ban a hallgatók még az órarendi találkozó előtt megnézhetnek egy videót vagy elolvashatnak egy

cikket, ami az adott heti témát készíti elő (pl. egy videó a többszintű tanulástámogatásról). Ezt követően Teams-en a hallgatók megismerkednek részletesebben az anyaggal oktatói prezentáció és kiscsoportos feladatok segítségével (pl. tanulástámogatás lehetőségei, differenciálás, grafikus szervezők + grafikus szervezők alkalmazására irányuló csoportfeladat). Végül, az elkészült megoldásaikat megoszthatják Moodle-n, ahol a többi kiscsoport visszajelzést nyújt rá (pl. grafikus szervezők alkalmazása vagy a feladat megvitatása).

Összeállította: Fekete Adrienn
Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

„AZ OKTATÓK SZEMLÉLETFORMÁLÁSA AZ EGYIK CÉL, SZERETNÉNK EGYÜTT GONDOLKODNI VELÜK”

Interjú Magdali Csabával és a Támogató Szolgálat munkatársaival

A hazai egyetemek között Pécsen indult először Támogató Szolgálat a speciális igényű hallgatók segítésére. A szolgálat fő céljai közt szerepel a fogyatékossgal élő hallgatók esélyegyenlőségének a megteremtése.

Támogató szemlélet a PTE BTK-n címmel új rovat indul a *Nexusban*. Jelen interjú ennek a felvezetését szolgálja. A Támogató Szolgálat vezetőjét, Magdali Csabát és munkatársait kérdeztem a szervezet munkájáról, a fogyatékossgal élő hallgatókról és a most induló, oktatók részére meghirdetett szemléletformáló programról.

Milyen speciális igényű hallgatók tanulnak a PTE BTK-n? Mennyi mozgássérült, látássérült, diszlexiás, diszgráfiás hallgató van a bölcsészkaron most?

Magdali Csaba (MCs): A Pécsi Tudományegyetem közel háromszáz fogyatékossgal élő hallgatója közül 59-en tanulnak a BTK-n – közöttük

autizmussal élők, „diszes” hallgatók, hallásérültek, látássérültek, mozgáskorlátozottak. A „fogyatékossgal” fogalmát azért használom, mert így alkalmazza az Nftv. is. A köznevelés az érintetteket sajátos nevelési igényűeknek nevezi. A felsőoktatásban használatos még a „sajátos tanulási igényű”, „speciális igényű” hallgató, de használatban van az „atipikus hallgató” kifejezés is.

Mi az eljárásrend, protokoll velük kapcsolatban?

MCs: A fogyatékossgal élő hallgatók jellemzően már „előélettel” érkeznek az egyetemre, vagyis a köznevelésben már kaptak valamifajta kedvezményt, és rendelkeznek szakvéleménnyel is. Ők lehetnek beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel élők, vagy sajátos nevelési igényűek. A különbség a két csoport között az, hogy az előbbi kategória – amit röviden BTMN-nek (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő) hívunk – nem számít a felsőoktatásban fogyatékossgal, függetlenül

attól, hogy a korábbiakban – akár az érettségi vizsgán – kedvezményt kaptak.

Hogy mi az eljárásrend? A hallgató bemutatja a szakvéleményét a tanulmányi bizottságnak és kedvezményt kér, akár a tanulási folyamatban, akár a vizsgákkal kapcsolatban, amiktől kiegyenlítődnek az esélyek. A hallgató a Tanulmányi Osztályon leadja a kedvezmény iránti kérelmét a Tanulmányi Bizottságnak, az összeül, és vagy pozitívan bírálja el, vagy elutasítja a kérelmét. Ez leginkább a szakértői vélemény tartalmán múlik. A kapott kedvezmények a következők lehetnek: hosszabb felkészülési idő a vizsgákon, a hallgató kérhet szóbeli helyett írásbeli vizsgát és fordítva, vagy kérheti segédeszköz használatának engedélyezését, továbbá arra is van lehetőség, hogy valamilyen tárgy alól felmentést kapjon. Alapvető tanulmányi követelmények alól kötelező tantárgyak esetén nincs felmentés, viszont sokszor előfordul, hogy humán szakokra mennek disz kalkulációk, és a humán szakokon is megjelenhet a statisztika vagy a matematikának valamilyen formája. Ilyen esetben számítási feladatokat nem kell elvégeznie a hallgatónak, de az elmélet számonkérhető.

Oktatóként mire kell figyelnünk velük kapcsolatban?

MCs: Nagyon jó lenne, ha az oktatók proaktívak lennének, vagyis egy-egy kurzus elején megkérdeznék, van-e a hallgatók között fogyatékkal élők (vannak ugyanis nem látható fogyatékoságok is), és lehetőséget adnának a diákoknak, hogy a speciális igényüket az órát követően jelezzék, mert ez senki másra nem tartozik. Mindez megkönnyíti az oktató munkáját és a hallgató tanuláshoz való viszonyát is. Mivel sok esetben tudunk arról, hogy a fogyatékossgal élő hallgatóknak nehézséget okoz speciális igényeik közlése – hiszen gyakran szoronganak emiatt –, akkor azt tanácsoljuk, hogy már a kérelmükbe írják ezt bele. Ebben az esetben a Tanulmányi Osztály tájékoztathatja az oktatót.

Fontos, hogy az oktató minden esetben egyetemi határozatot fogadjon el. Ha szakvéleménnyel érkezik a hallgató, akkor irányítsa őt a Tanulmányi Osztályra, vagy hozzánk, a Támogató Szolgálatra.

Mi a most induló, oktatók részére meghirdetett szemléletformáló, érzékenyítő program felhívásának célja és lényege?

MCs: A PTE-n működő Támogató Szolgálat feladata, hogy a fogyatékossgal élő hallgatók egyetemi tanulmányait személyesen támogassa, és mindennapjait speciális igényüknek megfelelően segítse. Mivel e hallgatók minőségi élete és egyetemi boldogulása a velük érintkező környezet együttműködésén is múlik, ezért érzékenyítő programot szervezünk az oktatók részére, amelynek keretében megismerhetik a hallgatók támogatásának speciális módjait.

Szeretnénk a BTK-n is bemutatni az egyes fogyatékossgai típussal élők kihívásait, és párbeszédet indítani az oktatás és számonkérés során adható segítségről. Ennek érdekében készült átfogó, interaktív előadás, amelyben szeretnénk lehetőséget kínálni ismeretterjesztő, játékos, saját élményt nyújtó elemek mellett a dilemmák, kérdések átbeszélésére is.

Az oktatók szemléletformálása az egyik cél, szeretnénk együtt gondolkodni velük.

Az oktatónak felelőssége is, hogy az a hallgató, aki a kurzusán vizsgázik, megfelelő tudással felvértezett legyen. A diploma értéke nem szabad, hogy emiatt sérüljön! Nagyon fontos a helyzet kiegyenlítődése, vagyis a hallgató is kapjon esélyt, ugyanakkor az oktatónak se kelljen olyan értékelést adnia, amivel nem ért egyet.

Zoboki-Gergely Nikolett (ZGN): Azért fontos, hogy ez mindkét részről megvalósuljon, mivel a csoporttársak is így tudják jobban elfogadni a fogyatékossgal élőket. Sok múlik az oktató hozzáállásán. Fontos alap ez a kapcsolati rendszerükben. A kezdetekben a tanárok is sokszor zavarban voltak a fogyatékossgal élő hallgatók munkáinak értékelésekor. Nagyon sokat változott a helyzet ebből a szempontból az egyetemen.

MCs: Mivel az oktató tematizálja, hogy mi történik egy osztályteremben, fontos, hogy ők is nyitottabbá váljanak ezekre a kérdésekre. Akár minket is be tudnak vinni az órákra, és mi is tudunk a hallgatókra valamifajta hatást gya-

korolni. Az ép hallgatótársakat az oktatón keresztül tudjuk elérni, tehát az oktató személye nélkülözhetetlen, hiszen ő az, aki hozzásegíti a hallgatókat ahhoz, hogy ezekről a kihívásokról nyíltan kommunikáljanak. A hallgatók egymás között ezeket úgyis meg fogják beszélni, de ha ezeknek a kérdéseknek fórumot teremtünk, akkor közösen minden dilemmára megnyugtató válaszok adhatók. Lényeges, hogy ez a beszélgetés mielőbb – ha lehet már az egyetem kezdetekor – megtörténjen, mert így a kérdések felett hamarabb napirendre lehet térni.

Milyen segítséget tudnak nyújtani a PTE Támogató Szolgálat munkatársai?

Tompos Lilla (TL): Én főként a tanulási zavarral küzdő hallgatóknak tartok foglalkozásokat Ágival (Kertész Ágnes – a szerk.), aki a tanulásmódszertanért felel. De az elmúlt félévben online klubot is indítottunk, a „disz”-es hallgatóinknak, melynek az volt a célja, hogy a hallgatók beszélgessenek arról, hogyan élték meg az általános iskolai, gimnáziumi éveiket, ill. hogy hogyan boldogulnak a felsőoktatásban. A későbbi visszajelzések alapján a tapasztalatcsere jó hatással volt az érintettek életvezetésére, és a kapcsolatépítésre is alkalmat teremtett.

ZGN: Szociális munkás vagyok. Mindannyian segítjük egymást. Ahogy az előbb elhangzott, Lilla fejlesztő, Ági szakterülete pedig a tanulás-

módszertan. Brigi (Montag Brigitta – a szerk.) és én pedig besegítünk mindenbe. Mi egyébként jelen voltunk a szolgálat indulásakor is.

Ha arra van szükség, a munkánk mentálhigiénés részét is vállalom, míg Brigi az adminisztrációban jó. Ha kell, fénymásolunk, kísérünk, bevásárolunk, takarítunk vagy segítünk a költözésben.

MCs: Brigi tényleg született statisztikus, fejben tartja a határidőket, nagyon jól lehet rá építeni. Előrelát dolgokat, problémákat, ezt a képességet nagyra értékelem benne. Molnár Gyöngyi maga is mozgáskorlátozott. A helyzetéből adódóan jól ismeri a kihívásokat, kapcsolatot tart az összes fogyatékosügyi szervezettel. A társadalmi szemléletformálás az ő nagy missziója, programokat szervez akár az egyetemen belül, akár azon kívül.

ZGN: Fontos még megemlíteni, hogy a Támogató Szolgálat rendelkezik autóval. A fogyatékkal élő hallgatókat az intézmény és az otthonuk között tudjuk szállítani, de szabadidős programok, költözés vagy hivatali ügyintézés kapcsán is állunk rendelkezésükre.

MCs: Reggel 6-tól este 10-ig van szolgálatban az autó. Mester László (a képen) és Vörös Bene Zsolt a sofőrjeink, Koller István helyettesként dolgozik, de hamar beilleszkedett a csapatunkba. Reggel

az egyetemre szállítják – pl. a buszpályaudvarról – a hallgatókat. A nagy forgalom miatt korán kell indulnia a kocsinak. A délutáni és esti órákban szabadidős tevékenységre tudjuk őket szállítani, vagy ha sportolni járnak, moziba, vagy akár társaságba, kocsmázni szeretnének menni, elvisszük őket. Mindenkit bátorítok, hogy használják ezt a lehetőséget! Ha ép társaikkal mennek, őket is elvisszük, ezzel tudunk hozzá tudunk hozzájárulni a kapcsolataik építéséhez. A szolgáltatások online is igénybe vehetők, az alábbi e-mail címre várjuk a megkereséseket: szolgalat@listserv.pte.hu.

Új rovat születik a *Nexus*ban.

MCs: Igen, így van. A rovat célja ugyanaz, mint a tervezett előadásunké: újabb csatorna arra, hogy minél több emberhez eljuttassuk az üzeneteinket. A PTE deklaráltan befogadó egyetem, de ténylegesen is azzá kell válnia! A befogadás kulcsa nemcsak a [Támogató Szolgálat](#) munkája,

hanem mindaz, ami körbeveszi a fogyatékossgal élő hallgatókat: a hallgatótársak, az oktatók, a Tanulmányi Osztály és a többi egyetemi munkatárs segítsége és együttműködése.

Az egész bölcsészkar nevében köszönöm az interjút!

A Támogató Szolgálat munkatársai közötti összehangolt harmónia és csapatmunka szellemisége a beszélgetés alatt számomra is egyértelművé és világossá vált. A most induló, oktatók részére meghirdetett szemléletformáló érzékenyítő program felhívásának célja: párbeszédet indítani a fogyatékossgal élő hallgatók oktatása és számonkérése során adható segítség formáiról. Bátorítanám a hallgatókat, hogy vegyék fel a kapcsolatot a Támogató Szolgálattal. A munkájuk ugyanis ahhoz járul hozzá, hogy a BTK-n jól érezzék magukat, hatékonyan tanuljanak, és könnyebben elérjék a céljaikat.

Az interjút készítette: Szélpál Livia

„A BEFOGADÓ KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA KÖZÖS FELELŐSSÉGE A TÁMOGATÓ SZOLGÁLATNAK, AZ OKTATÓKNAK ÉS A HALLGATÓ TÁRSAKNAK”

*Fogyatékossgal élő hallgatók jogai a felsőoktatásban,
valamint a PTE BTK-n igénybe vehető szolgáltatások*

Jogok

Az oktatáshoz való hozzáférés minden embernek alapvető emberi joga. „Minden személynek joga van a neveléshez. A nevelésnek, legalább is az elemi és alapvető oktatást illetően, ingyenesnek kell lennie. Az elemi oktatás kötelező. A technikai és szakoktatást általánossá kell tenni; a felsőbb tanulmányokra való felvételnek mindenki előtt – érdeméhez képest – egyenlő feltételek mellett nyitva kell állnia.” (*Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata*, 26. cikkely 1. pont)

Kit nevezünk fogyatékossgal élő személynek?

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4§ a) szerint a fogyatékos személy „az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja”.